

OBSAH

Úvod	19
------------	----

Část 1 – Vznik státní organizace a práva

1. kapitola – Předstátní organizace společnosti a její normativní systém.	27
1.1 Společenská struktura slovanských předstátních společností.	27
1.2 Normativní systém kmenového společenství	29
1.3 Sámova říše	30
2. kapitola – Velkomoravská říše.	31
2.1 Nástin politického a státoprávního vývoje	31
2.2 Panovník	32
2.3 Státní aparát	33
2.4 Právo	34
2.4.1 Povaha právního řádu	34
2.4.2 Právní památky	35

Část 2 – Vývoj státu do roku 1620

1. kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby ...	39
1.1 Centralizující státní moc raného středověku	39
1.2 Feudální rozdrobenost a její postupné překonávání	40
1.3 Husitství	43
1.4 Stavovství a stavovská monarchie	46
1.5 Vnitřní členění a rozsah státu	48
1.6 Poměr k svatě říši římské	49
1.7 Poměr státu a církve	53
1.8 Mírový projekt Jiřího z Poděbrad	57
1.9 Morava v českém stavovském státě	58
1.10 Habsburkové na českém trůně	61
1.11 Omezování moci stavů po nástupu Habsburků	61
1.12 Stavovské povstání 1618–1620	63
2. kapitola – Uspořádání státu	65
2.1 Základní vývojové linie	65
2.1.1 Návaznost na rodové struktury a celoevropské tendence	65
2.1.2 Kontinuální rozvoj státního aparátu	65
2.1.3 Centralizační snahy Habsburků	67
2.1.4 Správa a soudnictví	67
2.1.5 Shrnutí	68
2.2 Panovník	68
2.2.1 Nástupnictví trůnu	68
2.2.2 Pravomoci panovníka	71

2.3	Poradní a spolurozhodovací orgány panovníka	74
2.3.1	Dvorské sjezdy	74
2.3.2	Královská rada	74
2.3.3	Stavovské sněmy	75
2.4	Výkonný aparát	79
2.4.1	Ústřední výkonné orgány	79
2.4.2	Místní správa	89
2.5	Soudy	99
2.5.1	Základní vývojové tendence	99
2.5.2	Některé významné soudy	101
2.6	Náboženské poměry a církevní správa	108

Část 3 – Vývoj práva do roku 1620

1. kapitola – Základní tendence vývoje právního řádu	115
1.1 Vývoj systému práva a prameny práva	115
1.1.1 Právo raného středověku a doby feudální rozdrobenosti	115
1.1.2 Právní partikularismus	117
1.1.3 Systém práva stavovské monarchie	118
1.1.4 Změny v systému pramenů českého středověkého práva	119
1.1.5 Právní knihy a kodifikace	120
1.1.6 Vliv římského práva	121
1.2 Hlavní oblasti práva	123
1.2.1 Zemské právo	123
1.2.2 Městská práva	130
1.2.3 Kanonické právo	133
1.2.4 Pozemkově vrchnostenské právo	136
1.2.5 Horní a horenské právo	137
1.2.6 Lenní právo	140
2. kapitola – Vybrané právní instituty	142
2.1 Instituty soukromého práva	142
2.1.1 Právní subjektivita fyzických osob	142
2.1.2 Křesťanské manželství a s ním související instituty	146
2.1.3 Rodinný nedíl a s ním související instituty	151
2.1.4 Dědické právo	153
2.1.5 Vlastnictví a další věcná práva	157
2.1.6 Závazky	162
2.1.7 Ručení za závazky	166
2.2 Principy a instituty trestního práva	170
2.3 Úprava soudního řízení	176
2.3.1 Řízení před zemským soudem	178
2.3.2 Řízení před městskými soudy	183

Část 6 – Vývoj státu v letech 1948–1992

1. kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby . . .	513
1.1 Vývoj do konce šedesátých let	513
1.2 Obrodný proces v roce 1968	516
1.3 Období normalizace	516
1.4 Polistopadové změny	517
2. kapitola – Ústavní vývoj	519
2.1 Ústava z roku 1948	519
2.2 Ústava z roku 1960	522
2.3 Federalizace republiky	525
3. kapitola – Veřejná správa	528
3.1 Národní výbory v letech 1948–1954	528
3.2 Národní výbory v letech 1954–1960	529
3.3 Národní výbory v letech 1960–1967	529
3.4 Národní výbory v letech 1967–1990	530
4. kapitola – Soudnictví	532
4.1 Organizace soudnictví v padesátých letech	532
4.1.1 Zákon o zlidovění soudnictví a na jeho základě vytvořený systém soudů	532
4.1.2 Změny v organizaci soudnictví po roce 1952	533
4.1.3 Změny v organizaci soudnictví v letech 1956 a 1957	535
4.1.4 Soudružské soudy	535
4.1.5 Státní arbitráž	536
4.2 Soudnictví a hospodářská arbitráž v šedesátých letech	537
4.3 Soudnictví v podmínkách československé federace	539
4.4 Změny v organizaci soudnictví po listopadu 1989	540
5. kapitola – Veřejná žaloba	541
5.1 Veřejná žaloba do roku 1989	541
5.2 Polistopadové změny	542
6. kapitola – Bezpečnostní složky	544
7. kapitola – Advokacie	546
8. kapitola – Notářství	548

Část 7 – Vývoj práva v letech 1948–1993

1. kapitola – Základní tendence vývoje právního řádu	553
1.1 Socialistické pojetí práva	553
1.2 Období let 1948–1950	555
1.2.1 První zásahy do práva za platnosti starých kodifikací	557
1.2.2 Příprava právníké dvouletky	557
1.2.3 Základní předpisy z právníké dvouletky	559

1.3	Další vývoj do poloviny padesátých let	559
1.3.1	Právní prostředí	559
1.3.2	Změny právní úpravy	561
1.3.3	Formování nových právních odvětví	562
1.4	Vliv politického uvolnění a proklamace o vítězství socialismu	562
1.5	Rekodifikace práva po přijetí nové ústavy	563
1.6	Změny právní politiky v průběhu šedesátých let	565
1.7	Obrodný proces v roce 1968 a právo	566
1.8	Období posrpnové normalizace (1969–1989)	568
1.9	Polistopadové změny	569
2.	kapitola – Občanské právo	570
2.1	Občanské právo v letech 1948–1964	570
2.1.1	Příprava nového občanského zákoníku	570
2.1.2	Občanský zákoník z roku 1950	570
2.1.3	Dílčí předpisy z padesátých let	573
2.2	Občanské právo v letech 1964–1990	573
2.2.1	Pojetí občanského zákoníku z roku 1964	573
2.2.2	Obsah zákoníku	575
2.2.3	Předpisy doplňující a novelizující občanský zákoník	576
2.3	Polistopadové změny občanského práva	576
3.	kapitola – Rodinné právo	578
3.1	Rodinné právo v letech 1948–1963	578
3.1.1	Zákon o právu rodinném z roku 1949	578
3.1.2	Dílčí změny zákona o právu rodinném	580
3.2	Zákon o rodině z roku 1963	580
3.3	Polistopadové změny rodinného práva	582
4.	kapitola – Pracovní právo	583
4.1	Vývoj do poloviny šedesátých let	583
4.1.1	Povaha právní úpravy	583
4.1.2	Právní úprava pracovních podmínek	583
4.1.3	Rozmísťování zaměstnanců a absolventů škol	584
4.1.4	Odbory, závodní rady, závodní výbory	586
4.1.5	Další předpisy s pracovněprávními ustanoveními	586
4.2	Zákoník práce z roku 1965	587
4.3	Polistopadové změny pracovního práva	589
5.	kapitola – Obchodní a hospodářské právo	590
5.1	Vývoj právní úpravy do roku 1964	590
5.1.1	Průmysl, obchod a živnosti na konci čtyřicátých a v padesátých letech	590
5.1.2	Zánik obchodního práva a zárodky hospodářského práva	591
5.1.3	Úprava národohospodářského plánování	592
5.1.4	Národní podniky a organizace hospodářského řízení	594
5.1.5	Organizace vnitřního a zahraničního obchodu, peněžnictví a pojišťovnictví	596
5.1.6	Hospodářské vztahy	596

5.2	Hospodářský zákoník	598
5.2.1	Přijetí a obsah zákoníku	598
5.2.2	Zásady a základní pojmy hospodářského práva	599
5.2.3	Předlistopadové novelizace a doplnění hospodářského zákoníku	600
5.3	Polistopadové změny právní úpravy	601
5.4	Zákoník mezinárodního obchodu	603
6.	kapitola – Základní změny vlastnických vztahů k půdě a pozemkové právo	604
6.1	Pozemkové právo	604
6.1.1	Povaha právní úpravy	604
6.1.2	Evidence nemovitostí	605
6.1.3	Účelová kategorizace půdy	605
6.1.4	Územní plánování	606
6.1.5	Pozemkové reformy a vlastnické vztahy k půdě	607
6.2	Zvláštní část pozemkového práva	609
6.3	Polistopadové změny	610
7.	kapitola – Zemědělsko-družstevní právo	611
7.1	Předmět úpravy	611
7.1.1	Právní úprava zemědělského družstevnictví v padesátých a šedesátých letech	611
7.2	Zákon o zemědělském družstevnictví z roku 1975	613
7.3	Státní traktorové stanice a státní statky	614
7.4	Polistopadový vývoj	614
8.	kapitola – Trestní právo a trestní právo správní	615
8.1	Zákon na ochranu lidově demokratické republiky	615
8.2	Vývoj trestního práva do začátku šedesátých let	616
8.2.1	Trestněprávní kodifikace z doby právníké dvouletky	616
8.2.2	Trestní zákon z roku 1950	617
8.2.3	Trestní zákon správní z roku 1950	618
8.2.4	Novelizace trestního práva správního v letech 1953 a 1957	619
8.2.5	Odras politického uvolnění v úpravě trestního práva	620
8.3	Vývoj trestního práva po přijetí nového zákoníku	621
8.3.1	Trestní zákon z roku 1961	621
8.3.2	Přestupkový zákon	622
8.3.3	Změna trestní politiky v polovině šedesátých let a její důsledky	623
8.3.4	Zákon o přečinech	624
8.4	Polistopadové změny trestního práva	625
9.	kapitola – Občanské právo procesní	626
9.1	Zákon o zlidovění soudnictví z roku 1948	626
9.2	Občanský soudní řád z roku 1950	627
9.3	Občanský soudní řád z roku 1963	629
9.4	Řízení před státním notářstvím	630
9.5	Arbitrážní řízení	631

10. kapitola – Trestní řízení	632
10.1 Předmět úpravy	632
10.2 Trestní řád z roku 1950	632
10.3 Trestní řád z roku 1956	634
10.4 Trestní řád z roku 1961 a jeho novelizace	635
10.5 Trestní řízení správní	636
10.5.1 Trestní řád správní z roku 1950	636
10.5.2 Novelizace trestního práva a řízení správního z roku 1953	637
10.6 Projednávání přestupků ve správním řízení	638
10.7 Řízení před nestátními orgány s trestní pravomocí	638
10.8 Rozhodování místních lidových soudů	639
Hlavy státu v českých zemích	640
Seznam literatury	642
O autorech	658
Jmenný rejstřík	659
Věcný rejstřík	664

Část 4 – Vývoj státu v letech 1620–1948

A. 1620–1848

1. kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby .. 187

1.1	Přelomový charakter absolutistického období	187
1.2	Charakteristické rysy absolutistické vlády	189
1.3	Proměny habsburského absolutismu	190
1.3.1	Počátek absolutistické vlády	190
1.3.2	Osvícenský absolutismus	191
1.3.3	Policejní absolutismus	192

2. kapitola – Změny v uspořádání absolutistického státu

2.1	Základní vývojové linie	194
2.2	Panovník	195
2.3	Veřejná správa	196
2.3.1	Přechod feudální správy k modernímu správnímu systému	196
2.3.2	Ústřední správa	196
2.3.3	Zánik společných orgánů zemí české koruny	199
2.3.4	Česká dvorská kancelář v letech 1620–1749	199
2.3.5	Správa jednotlivých zemí	200
2.3.6	Krajská správa	201
2.3.7	Vrchnostenská správa	202
2.3.8	Správa měst	203
2.3.9	Cechy	204
2.3.10	Vojenská správa	204
2.3.11	Církevní správa	204
2.4	Soudnictví	205
2.4.1	Základní vývojové tendence	205
2.4.2	Změny v soudní organizaci do roku 1783	206
2.4.3	Josefínská soudní reforma z roku 1783	206
2.5	Veřejná žaloba, advokacie, notářství, policie	209
2.5.1	Veřejná žaloba	209
2.5.2	Advokacie a notářství	209
2.5.3	Počátky centralizovaného policejního aparátu	211

3. kapitola – Další reformy osvícenského absolutismu

3.1	Regulace pozemkové vrchnostenských vztahů	212
3.2	Reformy v daňové oblasti	213
3.3	Toleranční patent	213
3.4	Školská reforma	213

B. 1848–1918

4. kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby .. 215

4.1	Revoluce let 1848–1849	215
4.1.1	Hlavní události celorakouského významu	215
4.1.2	Revoluce v Čechách	217
4.1.3	Vývoj na Moravě	218

4.2	Bachovský absolutismus.	219
4.3	Obnovení konstitučního režimu.	221
4.4	Dualizace říše.	223
5.	kapitola – Ústavní vývoj a zakotvení základních občanských práv	226
5.1	Dubnová ústava 1848.	226
5.2	Moravská zemská ústava 1848.	227
5.3	Kroměřížský návrh ústavy 1848	228
5.4	Březnová ústava 1849	228
5.5	Silvestrovské patenty 1851	229
5.6	Říjnový diplom 1860.	230
5.7	Únorová ústava 1861	230
5.8	Prosincová ústava 1867	231
5.9	Základní občanská práva a svobody	234
5.9.1	Společovací právo.	235
5.9.2	Shromažďovací právo	235
5.9.3	Svoboda tisku	236
6.	kapitola – Ústřední orgány habsburské monarchie	237
6.1	Rakouské parlamenty	237
6.2	Panovník.	239
6.3	Ministerstva.	240
7.	kapitola – Organizace soudnictví	242
7.1	Soudnictví v letech 1848–1850	242
7.2	Soudnictví v letech 1850–1855	243
7.3	Soudnictví v letech 1855–1867	244
7.4	Soudnictví v letech 1868–1918	245
8.	kapitola – Veřejná žaloba, advokacie, notářství	250
8.1	Veřejná žaloba	250
8.2	Advokacie.	251
8.3	Notářství	251
9.	kapitola – Místní správa a samospráva	252
9.1	Počátky moderní veřejné správy	252
9.2	Okresní politická správa.	252
9.3	Pokusy o vytvoření krajské správy	253
9.4	Zemská politická správa.	254
9.5	Obecní samospráva.	255
9.6	Okresní samospráva	256
9.7	Zemská samospráva	257
10.	kapitola – Ozbrojené sbory habsburské monarchie.	259
10.1	Armáda a námořnictvo	259
10.2	Státní policie	259

10.3	Obecní policie	260
10.4	Četnictvo	260
11.	kapitola – Vztah státu a církve	262
12.	kapitola – Vývoj volebního práva	263
12.1	Volby do obcí a okresních samospráv	263
12.2	Volby do zemských sněmů	263
12.3	Volby do říšské rady	264
13.	kapitola – České státoprávní koncepce a český politický život	265
C. 1918–1938		
14.	kapitola – Národně-osvobozenecký boj Čechů a Slováků za první světové války	272
14.1	Vznik první světové války a politická situace v českých zemích	272
14.2	Perzekuční opatření rakouské vlády v českých zemích	272
14.3	První světová válka a politická situace na Slovensku	273
14.4	První protirakouské projevy v zahraničí	273
14.5	Formování československého zahraničního odboje	274
14.6	Postupné ožívování „aktivity“ domácí politické reprezentace	275
14.7	První projekty státoprávních změn	276
14.8	Změny v postojích domácí politické reprezentace v roce 1917	277
14.9	Aktivizace domácího odboje v první polovině roku 1918	279
14.10	Závěrečná etapa československého zahraničního odboje	279
14.11	Vyvrcholení boje za státní samostatnost. 28. říjen 1918	281
15.	kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby	284
16.	kapitola – Počátky československého státu	287
16.1	Vyhlášení prvního zákona státu	287
16.2	Vznik Slovenské národní rady a vyhlášení Martinské deklarace	288
16.3	Národní výbory a národní rady	289
16.4	Pokus německých nacionalistů o odtržení pohraničních oblastí	290
16.5	Slovensko součástí československého státu	290
16.6	Vývoj politické správy a územní samosprávy v prvních měsících existence Československa	292
16.7	Mezinárodní uznání Československa a garance hranic	293
17.	kapitola – Ústavní vývoj	295
17.1	Ústavní počátky samostatného Československa	295
17.2	Prozatímní ústava	296
17.3	Ústavní listina z roku 1920	297
17.4	Volební právo	303

18. kapitola – Vývoj organizace veřejné správy	306
18.1 Recepce veřejné správy.....	306
18.2 Župní zákon z roku 1920.....	306
18.3 Organizační zákon z roku 1927.....	309
18.4 Obecní samospráva.....	311
19. kapitola – Soudnictví, veřejná žaloba, advokacie, notářství, policie, četnictvo, armáda	312
19.1 Organizace soudnictví.....	312
19.2 Organizace státního zastupitelství, notářství a advokacie.....	316
19.3 Policie, četnictvo a armáda.....	317
20. kapitola – Mezinárodní vztahy Československa	318
21. kapitola – Zásahy státu do ekonomiky	323
D. 1938–1939	
22. kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby	327
23. kapitola – Mnichovský diktát a jeho neplatnost	331
24. kapitola – Státoprávní změny	333
24.1 Vznik autonomních vlád na Slovensku a Podkarpatské Rusi.....	333
24.2 Ústavní zákony o autonomii Slovenska a Podkarpatské Rusi.....	334
25. kapitola – Změny ve veřejné správě	337
26. kapitola – Další změny v pomnichovském Česko-Slovensku	339
27. kapitola – Rozbití česko-slovenského státu	341
E. 1939–1945	
28. kapitola – Protektorát Čechy a Morava	343
28.1 Protiprávní charakter zřízení Protektorátu Čechy a Morava.....	343
28.2 Postavení protektorátních orgánů.....	344
28.3 Organizace místní správy.....	348
28.4 Policejní organizace.....	349
28.5 Protektorátní soudnictví.....	349
28.6 Právní postavení obyvatelstva.....	350
28.7 Rasová diskriminace a příprava genocidy.....	351
28.8 Hospodářské poměry v Protektorátu.....	352
29. kapitola – První Slovenská republika	354
29.1 Zákon o samostatném slovenském státu.....	354
29.2 Postavení Slovenské republiky.....	355
29.3 Ústava Slovenského státu.....	356

29.4	Systém nejvyšších státních orgánů	357
29.4.1	Sněm Slovenské republiky	357
29.4.2	Prezident republiky	358
29.4.3	Vláda	359
29.4.4	Státní rada	359
29.4.5	Další ústřední orgány	360
29.5	HŠLS v organizaci Slovenské republiky	360
29.6	Stavovská organizace	361
29.7	Územní správa	362
29.8	Soudnictví a státní zastupitelství	362
29.9	Policej a četnictvo	363
29.10	Povinnosti a práva občanů	364
30.	kapitola – Státoprávní předpoklady obnovy československého státu	365
30.1	Zahraniční odboj v letech 1939–1945	365
30.1.1	Formování zahraničního odboje	365
30.1.2	Prozatímní státní zřízení v Londýně	367
30.1.3	Dekretální pravomoc prezidenta republiky	370
30.1.4	Příprava poválečného uspořádání	371
30.1.5	Národní výbory a Prozatímní národní shromáždění	372
30.2	Slovenské národní povstání	375
30.2.1	Vznik Slovenské národní rady	375
30.2.2	Vypuknutí povstání a nařízení SNR č. 1/1944 Sb. nař. SNR	377
30.2.3	Kontinuita v pojetí Slovenské národní rady	378
30.2.4	Povstalecké orgány a stranický systém	380
F. 1945–1948		
31.	kapitola – Stát a právo v politických a ekonomických souvislostech doby	383
32.	kapitola – Košický vládní program	386
33.	kapitola – Změny v postavení a systému nejvyšších státních orgánů	388
33.1	První a druhá pražská dohoda	388
33.2	Prozatímní národní shromáždění	389
33.3	Ústavodárné národní shromáždění	391
33.4	Třetí pražská dohoda	392
34.	kapitola – Národní výbory	393
35.	kapitola – Soudnictví	395
36.	kapitola – Zásahy státu do ekonomiky	398
Část 5 – Vývoj práva v letech 1620–1948		
1.	kapitola – Základní tendence vývoje právního řádu	403
1.1	Právo v období absolutismu	403
1.1.1	Úvodní poznámky	403
1.1.2	Obnovená zřízení zemská	404

1.1.3	Městské právo a další zvláštní práva	405
1.1.4	Unifikace práva západní části monarchie	406
1.1.5	Přirozenoprávní teorie	407
1.2	Právo v letech 1848–1918	408
1.2.1	Úvodní poznámky	408
1.2.2	Zákonodárství bachovského absolutismu	409
1.2.3	Nové trendy v právní vědě 19. století	410
1.2.4	Právo po obnovení konstitučního režimu	411
1.3	Právo meziválečné ČSR	412
1.3.1	Úvodní poznámky	412
1.3.2	Vznik československého státu a právní řád	413
1.3.3	Předpisy recipované v českých zemích	414
1.3.4	Předpisy recipované na Slovensku a Podkarpatské Rusi	415
1.3.5	Snaha o unifikaci československého práva	416
1.3.6	Nové proudy v právní vědě	418
1.3.7	Právo tvorba československých orgánů	419
1.4	Právo v letech 1939–1945	423
1.4.1	Úvodní poznámky	423
1.4.2	Právo v Protektorátu Čechy a Morava	425
1.4.3	Zákonodárství Slovenského státu (Slovenské republiky)	426
1.4.4	Londýnská legislativa	427
1.4.5	Právo na slovenském povstaleckém území	429
1.5	Právo v prvních poválečných letech (do roku 1945)	429
1.5.1	Úvodní poznámky	429
1.5.2	Dekrety prezidenta republiky a nařízení SNR	431
1.5.3	Legislativní činnost československých ústředních orgánů	432
1.5.4	Legislativní činnost slovenských národních orgánů	433
1.5.5	Opatření namířená vůči německému a maďarskému obyvatelstvu republiky	434
2. kapitola – Občanské právo a zásahy do vlastnických poměrů		436
2.1	Počáteční snahy o kodifikaci	436
2.1.1	Pokus Marie Terezie o úpravu občanského práva	436
2.1.2	Občanskoprávní předpisy Josefa II.	437
2.2	Všeobecný občanský zákoník (ABGB) z roku 1811	437
2.2.1	Přijetí a obsah zákoníku	437
2.2.2	Změny právní úpravy v letech 1848–1918	438
2.2.3	Vybrané instituty občanského zákoníku	439
2.3	Občanské právo v meziválečném období; první pozemková reforma	443
2.3.1	Snaha o unifikaci v meziválečném Československu	443
2.3.2	Československé občanskoprávní předpisy z let 1918–1939	444
2.3.3	Evidence nemovitostí k daňovým účelům	445
2.4	Občanskoprávní předpisy z doby nesvobody	446
2.5	Poválečné občanskoprávní předpisy	446
2.6	Poválečné zásahy do vlastnických poměrů	447
2.6.1	Konfiskace nepřátelského zemědělského a jiného majetku	447
2.6.2	Neplatnost některých majetkových převodů a národní správa	448
2.6.3	Znárodnění	449
2.6.4	Revize první pozemkové reformy	449

3. kapitola – Rodinné právo	450
3.1 Právní úprava manželských a rodinných vztahů do vzniku Československa	450
3.1.1 Počátky „světské“ právní úpravy	450
3.1.2 Manželství, rodina a s nimi související instituty v ABGB	450
3.1.3 Zásahy do rodinného práva z druhé poloviny 19. století	452
3.2 Snaha o unifikaci rodinnoprávní úpravy v ČSR	453
3.3 Rodinné právo po roce 1939	455
4. kapitola – Počátky pracovního práva	456
4.1 Pojem pracovního práva	456
4.2 Kořeny pracovního práva	458
4.3 Formování pracovního práva v západní části habsburské monarchie	458
4.3.1 Koaliční svoboda	459
4.3.2 Pracovněprávní ustanovení v živnostenských předpisech	460
4.3.3 Kolektivní smlouvy	461
4.4 Pracovní (služební) smlouva v novele občanského zákoníku	461
4.5 Základní československé pracovněprávní předpisy	462
4.5.1 Úprava pracovní smlouvy	462
4.5.2 Kolektivní smlouvy v československé úpravě	463
4.5.3 Další československé pracovněprávní předpisy	463
4.5.4 Socializační zákonodárství	464
4.6 Pracovní právo v době nesvobody	464
4.6.1 Protektorát Čechy a Morava	464
4.6.2 Slovenský stát	465
4.7 Pracovní právo po roce 1945	465
5. kapitola – Služební právo veřejných zaměstnanců	466
5.1 Počátky právní úpravy	466
5.2 Služební pragmatika z roku 1914 a československé úpravy	467
5.3 Opatření z doby nesvobody a poválečného období	468
6. kapitola – Sociální zákonodárství	469
6.1 Počátky sociálního zákonodárství a jeho rozvoj v první ČSR	469
6.2 Opatření z doby nesvobody a poválečného období	470
7. kapitola – Obchodní právo	472
7.1 Kořeny obchodního práva	472
7.2 Obchodní zákoník z roku 1863	472
7.3 Další předpisy obchodního práva, družstva a s. r. o.	474
7.4 Obchodní právo v meziválečné republice	476
7.5 Obchodní právo po roce 1939	478
8. kapitola – Směnečné právo	479
8.1 Počátky právní úpravy	479
8.2 Směnečný řád z roku 1850	479
8.3 Směnečný zákon z roku 1928	480
8.4 Jednotný směnečný řád	481

9. kapitola – Živnostenské právo	482
9.1 Živnostenský řád	482
9.2 Živnosti	482
10. kapitola – Trestní právo hmotné	485
10.1 Počátky moderního trestního práva	485
10.1.1 Úvodní poznámky	485
10.1.2 Trestněprávní předpisy po Bílé hoře	486
10.1.3 Zrod moderního trestního práva	486
10.1.4 Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích (1803)	488
10.2 Trestní zákonodárství bachovského absolutismu a na ně navazující předpisy	488
10.2.1 Trestněprávní předpisy z let 1850–1855, zejména trestní zákoník z roku 1852	488
10.2.2 Vybrané instituty trestního zákona z roku 1852	490
10.2.3 Snahy o rekodifikaci na přelomu 19. a 20. století	492
10.3 Trestní právo v meziválečné ČSR	493
10.3.1 Unifikační a kodifikační snahy	493
10.3.2 Charakteristika meziválečné právní úpravy	494
10.3.3 Nejdůležitější právní předpisy z let 1918–1939	495
10.4 Trestní právo v době nesvobody	497
10.4.1 Protektorát Čechy a Morava	497
10.4.2 Slovenský stát	498
10.5 Poválečná retribuce a další trestněprávní předpisy	499
10.5.1 Retribuční dekrety a nařízení	499
10.5.2 Retribuce v českých zemích	499
10.5.3 Retribuce na Slovensku	500
10.5.4 Další poválečné trestněprávní předpisy	501
11. kapitola – Civilní soudní řízení	502
11.1 Procesní právo za absolutismu	502
11.2 Josefínský civilní soudní řád z roku 1781	503
11.3 Nesporné řízení a některé další typy řízení	503
11.4 Občanský soudní řád z roku 1895 a spolu s ním vydané předpisy	503
11.5 Úprava civilního soudního procesu po vzniku ČSR	504
11.5.1 Snaha o unifikaci civilního procesu po vzniku republiky	504
11.5.2 Dílčí změny v civilním procesu	505
11.6 Poválečná novelizace občanského soudního řádu	506
12. kapitola – Trestní řízení	507
12.1 První kodifikace trestního řízení	507
12.2 Trestní řády z druhé poloviny 19. století	508
12.3 Vývoj po roce 1918	509
12.4 Trestní řízení v tiskových věcech	510